

Vergaderjaar 2021–2022

25 087

Internationaal fiscaal (verdrags)beleid

Nr. 293

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juni 2022

Met deze brief geef ik, mede namens de Minister van Financiën, gevolg aan het verzoek van de vaste commissie voor Financiën om een nieuwe voortgangsbrief FATCA te versturen voorafgaand aan het commissiedebat over FATCA. In aanloop naar het op dit moment nog te plannen debat, stuur ik u alvast deze voortgangsbrief. Ik ga in op de acties die de afgelopen twee maanden zijn ondernomen, zowel in Washington D.C. als in Brussel, en op de acties die ik nog zal ondernemen. Het doel van deze acties is om tot langetermijnoplossingen te komen voor de problemen waar toeval-Amerikanen mee geconfronteerd worden. Dit doel kan worden bereikt door meer duidelijkheid van de VS te verkrijgen over de rapportageverplichting voor banken van rekeningen van toeval-Amerikanen. Voorop staat dat ik wil voorkomen dat toeval-Amerikanen door toedoen van de Amerikaanse FATCA-regelgeving hun bankrekening verliezen. Ongeacht mijn inspanningen in dit kader, blijft het vanwege de Amerikaanse belasting- en FATCA-regelgeving van belang dat toeval-Amerikanen in actie komen en dat zij ofwel afstand doen van hun nationaliteit of een Amerikaans BSN-nummer aanvragen (US TIN/SSN). Hierop zal ik eerst verder ingaan.

Algemeen

De VS kennen een wereldwijde belastingplicht voor Amerikaanse staatsburgers. Hoewel ongebruikelijk, is het Amerikaanse systeem van belastingheffing op basis van nationaliteit wereldwijd geaccepteerd. Om ten behoeve van de belastingheffing zicht te verkrijgen op de financiële tegoeden buiten de VS van Amerikaanse belastingplichtigen, heeft de VS in 2010 de FATCA-wetgeving ingevoerd. Financiële instellingen wereldwijd zijn op basis van deze Amerikaanse wetgeving verplicht informatie te delen met de VS over Amerikaanse rekeninghouders (met een

rekeningsaldo van 50.000 dollar of meer).¹ Expats en Nederlanders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit vallen hieronder. Binnen deze groep zijn er ook mensen met een zéér beperkte band met de VS, zogenaamde toeval-Amerikanen. Door het invoeren van de FATCA-wetgeving zijn mensen uit deze groep zich de afgelopen jaren bewust geworden van hun Amerikaanse belastingplicht.

Banken zien een risico op Amerikaanse sancties² vanwege het niet-naleven van de FATCA-regelgeving. Banken hebben namelijk een inspanningsverplichting om TIN's van mensen met een Amerikaanse nationaliteit te rapporteren. Toeval-Amerikanen hebben niet altijd een TIN. Het gevolg is dat in 2020 rekeningen werden gesloten van Nederlanders met ook de Amerikaanse nationaliteit. Mijn voorganger is daarom in gesprek gegaan met de grootbanken om te voorkomen dat deze overgaan tot de ingrijpende maatregel van het sluiten van bankrekeningen van toeval-Amerikanen. De grootbanken hebben daarop toegezegd geen rekeningen te sluiten van Nederlanders met ook de Amerikaanse nationaliteit bij het enkel ontbreken van een US TIN of «*Certificate of Loss of Nationality*»³ (CLN) tot 1 september 2022. Om de banken ook na die datum voldoende comfort te bieden, wil ik in de komende maanden nog meer duidelijkheid krijgen vanuit de VS over de rapportageverplichting van banken voor het aanleveren van een US TIN of CLN. Dit gaat bijvoorbeeld om de vraag of deze eis ook geldt voor mensen met een zeer beperkte band met de VS, die fiscaal inwoner zijn van een EU-lidstaat. Los van eventuele verdere duidelijkheid vanuit de VS blijf ik benadrukken dat het van groot belang is dat Nederlandse toeval-Amerikanen kunnen (blijven) beschikken over een bankrekening en dat het enkel ontbreken van een TIN of CLN geen aanleiding mag zijn om bankrekeningen van toeval-Amerikanen te sluiten of om te weigeren om deze te openen.

Acties Washington en Brussel

Zoals aangegeven is het niet nodig dat bankrekeningen van toeval-Amerikanen worden gesloten. Naast mijn oproep aan de banken en aan de toeval-Amerikanen zelf, ligt de sleutel tot een definitieve oplossing bij de VS. Ik blijf me daarom ook in Washington D.C. en Brussel inspannen voor het verkrijgen van duidelijkheid over de rapportageverplichtingen voor banken.

In nauwe samenwerking tussen Nederland en Frankrijk is onder Frans Raadsvoorzitterschap een traject ingezet om namens de EU-lidstaten een gezamenlijk voorstel te doen richting de VS om de inspanningsverplichting voor de banken in te vullen. Na enkele gespreksrondes heeft dit geleid tot een gezamenlijk standpunt en voorstel van de Raad. In dit voorstel van de Raad zouden toeval-Amerikanen die aan bepaalde voorwaarden voldoen, namelijk 1) in bezit zijn van een paspoort van een EU-land, 2) fiscaal inwoner zijn van een EU land en 3) geen verdere banden hebben met de VS, niet gerapporteerd te hoeven worden aan de VS. Het Franse voorzitterschap heeft dit voorstel namens de EU-lidstaten half april richting de VS gestuurd en heeft eind mei hierover gesproken met Treasury (het Amerikaanse Ministerie van Financiën). In dit gesprek heeft Treasury aangegeven snel met een reactie te komen. Daarbij moet gezegd worden dat Treasury geen concrete datum heeft genoemd. De

¹ Deze verplichting bestaat los van de afspraken die Nederland heeft gemaakt met de VS in de FATCA IGA om de gegevensuitwisseling veilig via de Belastingdienst te laten verlopen.

² Zij kunnen onderworpen worden aan een bronheffing van 30% op inkomsten uit Amerikaanse bronnen.

³ Certificaat dat men van de Amerikaanse ambassade ontvangt na het afronden van de afstands-procedure van de Amerikaanse nationaliteit.

Tweede Kamer zal op de hoogte worden gehouden van verdere gesprekken met de Amerikanen.

Ook in Washington zoekt Nederland actief de samenwerking met andere landen. Treasury heeft aangegeven na te willen denken over verduidelijking over de rapportage van rekeningen van toeval-Amerikanen, maar heeft tot op heden geen nieuw beleid gepubliceerd op dit vlak. Wij blijven hierop aandringen, in samenspraak met de Franse ambassade en andere Europese collega's. Onze ambassadeur in Washington D.C. spreekt voor de zomer opnieuw met Treasury om aan te dringen op meer duidelijkheid over de rapportageverplichtingen.

Daarnaast heeft Treasury op 28 maart 2022 een zogenaamd *greenbook* gepubliceerd met een voorstel om de procedure om afstand te doen van het Amerikaanse staatsburgerschap en de vereiste Amerikaanse aangifteprocedure in dat kader verder te vereenvoudigen voor toeval-Amerikanen.⁴ Ik ben blij met dit voorstel, maar moet daarbij wel opmerken dat Treasury niet alle mogelijke wijzigingen zelf in de hand heeft. Voor het versimpelen van de aangifteprocedure is namelijk goedkeuring nodig van het Amerikaanse Congres. Daarom ben ik voornemens om in Washington dit onderwerp op de agenda te houden bij de leden van het Congres. De Nederlandse ambassade heeft al contact gehad met enkele Congresleden en hun staf over dit onderwerp en zal dit onderwerp bij hen blijven agenderen.

Vervolg

Treasury en de IRS zijn goed op de hoogte van de problematiek waar toeval-Amerikanen mee te maken hebben en de EU-lidstaten hebben een concrete gezamenlijk oplossing voorgelegd aan Treasury en de IRS. Mijn hoop blijft dat dit snel tot meer duidelijkheid zal leiden voor de banken, om op deze manier tot een definitieve oplossing te komen voor de problematiek rondom het sluiten van bankrekeningen van toeval-Amerikanen. Ik zal uw Kamer opnieuw inlichten over de voortgang zodra er ontwikkelingen zijn vanuit de VS en uiterlijk 1 september a.s. Zoals eerder aangegeven blijf ik benadrukken dat het van belang is dat toeval-Amerikanen zelf ook actie ondernemen door een TIN of CLN aan te vragen.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij

⁴ U.S. Department of the Treasury Releases Greenbook, Outlining Tax Proposals Will Help Build a Better America | U.S. Department of the Treasury